

Redacția

și

Administrația

Cluj Reg. Maria 14
TELEFON 124

Anunțurile se primesc după tarif.

Librăria Anca
Cluj, Piața Unirii 32.

CLUJUL

ROMANESC

Director-Proprietar: Alexandru Anca.

ZIAR INDEPENDENT

Un exemplar 3 Lei.

Abonament: Pe un an Lei 160.—
Pe 1/2 an „ 80.—
Pe 1/4 an „ 40.—Pentru Străinătate:
Pe un an Lei 320.—
Pe 1/2 an „ 160.—
Pe 1/4 an „ 80.—Pentru America
Pe un an 2 dolariManuscrisele
nu se înapoiază.

In vederea alegerilor comunale

Cari prefecti vor fi înlocuiți? Epilogul alegerilor camerelor agricole. Sciziunea liberalilor.

Alegerile comunale, cari erau să aibă loc în luna Noembrie, par a se târăgăni, în urma rezultatului înregistrat defavorabil pentru guvern, căutându-se soluții pentru asigurarea reușitei guvernului în alegerile comunale, pentru contrabalansarea succesului opoziției unite.

În vederea alegerilor comunale, cărora li-se dă mai mare importanță politică, decât celor agricole, se pune pe tapet destituirea mai multor prefecti, pentru a se asigura reușita liberalilor.

In Vechiul Regat este vorba să fie înlocuiți prefectii din: Fălțiceni, Neamțu, Roman, Putna, Covurlui, R.-Sărat, Brăila, Ialomița, Prahova, Dâmbovița, Vlasca, Mușcel, Romanai, Dolj, Mehedinți, Tulcea, Constanța, Durostor, Caliacra și chiar și prefectul din București e vorba să fie înlocuit, deci în total, cam 20 de prefecti.

In Basarabia este vorba să fie destituiți prefectii din: Hotin, Soroca, Orhei, Cetatea-Albă, Ismail și Cahul, deci vre-o 7.

In Bucovina sunt designați pentru înlocuire prefectii din: Câmpu-Lung, Coțmani, Rădăuți, Gura-Homorului, Siret și Storojineț, deci vre-o 6.

In Ardeal se dă ca sigură înlocuirea prefectilor din: Bistrița-Năsăud, Turda-Arieș, Alba de jos, Făgăraș, Arad, Trei-Scaune, Sălagiu, T.-Torontal, Caraș-Severin, și Satu-Mare, deci a vr'o 11 prefecti.

În total se dă ca sigură înlocuirea a peste 40 de prefecti, cu acest act încheindu-se epilogul alegerilor camerelor agricole, defavorabile pentru guvernul liberal, destituirile proiectate considerându-se, ca sancțiune pentru înfrângerea suferită în alegerile camerelor agricole de către guvern.

Prefecții designați pentru înlocuire, evident, caută să se mențină în posturile lor, fiecare angajându-și câte un potentat dela guvern și din acest motiv se dă ca sigură o eventuală sciziune în partidul liberal.

Căpeteniile liberale, având în vedere eventuala sciziune a partidului liberal, caută pe toate căile să-și liniștească prefectii designați pentru destituire, explicându-le, că înlocuirile sunt necesare în vederea alegerilor comunale cari pot fi decisive pentru partidul liberal și deci trebuie să se evite orice surpriză care ar fi în defavoarea liberalilor, pentru că alegerile comunale sunt hotărâtoare pentru formarea viitorului guvern.

Chestiile au ajuns în stadiu foarte critic, încât toți numai dela sosirea în țară a dlui Ionel Brătianu așteaptă soluția, care, ori cum va fi, va provoca mari nemulțumiri în sânul liberalilor, avându-se în vedere, că și pretendenții prefecturilor cresc, și au sprijinitori

potențați și deci față în față stau două tabere puternice pentru ciolanul prefecturilor așteptându-și fiecare validitatea.

Zilele aceste de altfel se va lămuri mai bine chestia, sosind acasă dl Ionel Brătianu.

Luptele politice

Fruntașii opoziției unite urmează tratative pentru formarea viitorului guvern.

Lupta pornită pentru răsturnarea guvernului de către opoziție, a devenit inutilă, în urma rezultatului alegerilor camerelor agricole.

Guvernul liberal, în urma alegerilor camerelor agricole, suferind înfrângere decisivă, ar trebui să se retragă, dar, probabil, are speranță în alegerile comunale, prin rezultatul acestora căutând să și asigure o bază în viitoarele lupte, întrucât îi va fi favorabil acest rezultat, pentru care se pregătesc liberalii cu mare alai.

Fruntașii opoziției unite de altfel sunt siguri, că liberalii nu-și vor putea asigura menținerea la guvern nici prin alegerile comunale, cu toată iscusința și dibăcia ce și-o evidențiază încă de pe acuma pentru isbândă în apropiatele alegeri comunale.

În urma rezultatului alegerilor camerelor agricole și în vederea insuccesului liberalilor și în alegerile comunale, crezându-se singurii succesori exclusivi ai liberalilor la guvern, frun-

tașii opoziției unite, ca să întâmpine orice surpriză, au și pornit tratative pentru formarea coaliției menite să ia în primire succesiunea liberalilor.

Designarea membrilor, cari vor avea roluri conducătoare în viitorul regim, încă nu s'a încheiat, dar se speră, că în scurt timp, frunțașii opoziției își vor stabili complet și lista ministerială, în comun acord, pentru a preîntâmpina orice neînțelegeri la formarea noului guvern.

Numele membrilor designați pentru viitorul guvern, deocamdată le țin în secret, nefiind stabilite complet, definitiv, dar în scurt timp se vor da lămuriri mai precise și în privința acesteia, fiind vorba, că liberalii se vor retrage în scurt timp dela guvern.

În fine vom vedea ce se va mai întâmpla în alegerile comunale, dela cari depinde, dacă liberalii pleacă înainte de a le expira mandatul, ori rămân până la primăvară, când vor avea loc noile alegeri parlamentare.

Viitorul guvern

Opoziția unită n'are șanse de succesiune la guvern? — Averscanii nu vor mai veni la putere. — Formarea unui guvern militar, respective de funcționari pentru conducerea alegerilor.

Un mare număr de miniștri, în frunte cu d. Vintilă Brătianu, — după cum se știe, — erau de părerea, ca liberalii să prezideze și viitoarele alegeri parlamentare. După alegerile pentru camerele agricole însă, situația s'a schimbat.

Liberalii, observând rezultatul alegerilor agricole, au renunțat definitiv de a mai insista pentru averescani, deoarece a căuta readucerea la guvern a averescanilor, însemnează a insista pentru ceva imposibil, ceea ce nu se poate nici cere nici Regelui și nu s'ar putea admite nici din punctul de vedere al populației și țării.

Liberalii cred imposibilă și combinația național-țărănistă, nu pentru că doar Regele n'ar voi un guvern din care să facă parte și țărăniștii. Absolut nu! Doar țărăniștii într'un guvern combinat ori s'ar acomoda unei acțiuni de ordine, ori ar provoca retragerea guvernului. Nici nu există nici un pericol pentru a-i aduce pe țărăniști la guvern în combinație cu dreapta, pe care o reprezintă d-nii Maniu, Iorga, Argetoianu etc.

Venirea la guvern le-o cred imposibilă liberalii pentru faptul, că opoziția

unită și-a luat câteva angajamente în ce privesc legile aduse de liberali și a căror modificare ar avea grave urmări economice.

Liberalii de altfel susțin că la Palat se crede nevoia unui guvern de detantă, adică de tampon, care să asigure succesiunea la guvern fără ciocniri brusce și să garanteze menținerea legilor votate.

Guvernul de tampon, evident, nu va fi militar, deoarece toată lumea crede trecut timpul guvernelor militare, aceste nefiind acceptabile.

Mai mare șansă are un guvern de funcționari pentru conducerea apropiatelor alegeri parlamentare.

În fruntea acestui guvern de tampon se crede mai potrivit dl Barbu Stirbei care ar putea asigura o eventuală înțelegere între partide, având prieteni și între țărăniști, pe dnii C. Stere și Lupu.

Combinațiile aceste liberale, evident, nu sunt, decât simple păreri, deoarece viitoarele alegeri vor hotărî, că cine va governa țara din anul viitor.

* **Imprintate Advocățiale la librăria Anca.**

Reorganizarea ministerelor

Retrogradarea funcționarilor. — Se desființează și Ministerul Comunicațiilor?

Svonurile recente anunță reorganizarea ministerelor și ca o urmare firească a acestui act: retro-gradarea funcționarilor, desființându-se câteva directorate.

Din surse neoficioase totodată se anunță și desființarea Ministerului Comunicațiilor.

Cercurile guvernamentale desmint știrile aceste, susținând, că nu este vorba de retrogradarea funcționarilor în legătură cu reorganizarea ministerelor, ci de a reintroduce în ministere organizația de înainte de război.

Totuși, având în vedere organizația prezentă și cea de înainte de război a ministerelor, este evident, că se vor desființa mai multe directorate și servicii și deci directorii, împreună cu personalul directoratelor ce se desființează vor fi încadrați în alte servicii, în cari, evident, cei vechi vor avea prioritate față de cei noi, iar mai mulți funcționari de acelaș grad în aceeaș funcție nu se vor putea încadra, pentru că atunci n'ar avea rost să se desființeze directorate, dacă directorii ar rămânea.

Congresul primarilor

La congresul dela Chișinău din Cluj au luat parte dnii Dr. Utelea primarul; dr. Cărpinișan viceprimarul și dl Gh. Peptea, consilierul financiar al orașului.

În legătură cu expoziția și târgul de mostre în Chișinău au avut loc mai multe congrese.

Între aceste și primarii au avut un congres, din Cluj luând parte la congres dnii Dr. Utelea, primarul; Dr. Cărpinișan viceprimarul și dl Gh. Peptea consilierul financiar al orașului.

La congres s'a insistat pentru restabilirea autonomiei orașelor.

În cadrele autonomiei orașelor s'a insistat și pentru reîncadrarea poliției în primării, avându-se în vedere, că deși poliția s'a statificat, poliția aparține orașelor, primarii având latitudine de a dispune asupra polițiilor din orașul lor.

Cu alegerile comunale restabilindu-se autonomia orașelor, desigur și polițiile vor reintra sub auspiciile primarilor, progresând spre normal.

Chestia minorităților

O cerere a contelui Apponyi.

În sânul comisiunii a 6-a pentru soluționarea chestiunilor politice a avut loc mare discuțiune privitoare la chestiunea minorităților și propunerea făcută de delegatul lituan Galvanuskos relativă la instituirea unei comisiuni speciale care să elaboreze convențiuni speciale pentru protecțiunea minorităților, ce ar urma să fie semnate de către membrii Societății Națiunilor.

Reprezentanții Angliei, Franței și Belgiei s'au opus deoarece socotesc procedeul urmat până azi ca suficient.

Delegații României și ai Poloniei s'au exprimat pentru propunerea lituană deoarece ea ar crea o situațiune egală statelor în care locuiesc minorități etnice și care nu au semnat până în prezent statutul minorităților.

S'a hotărât în urma propunerii delegațiilor cehoslovaci, de-a respinge ideia contelui Apponyi care preconiza drepturilor minorităților și de a deferi propunerea lituană unei comisii speciale pentru a o studia.

Informațiuni

— **Prințul Carol** a plecat în Cehoslovacia, pentru a vizita această țară vecină și prietenă nouă. La Halmei moștenitorul nostru de tron a fost primit de capii autorităților cehoslovace, care l'au dus cu automobilul până la Cosice.

— **Partidul Național** a avut o mare întrunire în Sibiu și Ocna-Sibiului, protestând contra politicii guvernului actuale, pentru a cărei delaturare continuă să mai facă mari întruniri de propagandă.

— **Sfaturile Negustoresc**, în urma numirii unor membri români în Camera de industrie și comerț din Cluj, contrar intențiilor sale, a suferit o rușinoasă înfrângere, care de altfel se datorește nepriceperii și în primul rând inconvenienței persoanelor conducătoare ale Sfatului pentru români.

— **La Brașov** în Consiliul de administrație al Camerei de industrie și comerț au fost aleși 21 români, 27 sași și 2 unguri, minoritățile ajungând în majoritate. Românii din Brașov, dacă urmau exemplul românilor din Cluj, își puteau asigura mai mare succes, făcându-și listă a parte pentru numirea câtorva români.

— **Se scade taxa de export la grâu.** Se spune, că d. Vintilă Brătianu va scădea cât de curând taxa de export pe grâu, căci grânele rușești și sârbești se vând mai ieftin decât ale noastre și din pricina taxei prea mari de export, proprietarii români nu pot astfel vinde grâul în streinătatate.

— **Biroul pașapoartelor** de pe lângă Prefectura Poliției din Cluj, face cunoscut, că pașapoartele nu se vor elibera decât Miercurea și Sâmbăta.

— **Bancnotele de 500 lei** încep a se retrage dela 20 Sept. până la 31 Decembrie a. c. înlocuindu-se cu altele, cari au valoare mai mare. După data de 31 Decembrie a. c. actualele bancnote de 500 lei nu vor mai fi valabile. Succesiv se vor retrage și celelalte bancnote mai mari, pentru a rămâne invalide bancnotele false, astfel urcându-ni-se valuta.

— **Amânarea alegerii pentru Camera de comerț din Cluj.** Eri era să aibă loc alegerea pentru Camera de comerț din Cluj. Din cauza numărului mic de membri cari s'au prezentat la deschiderea adunării, comitetul a fost nevoit să amâne alegerea pentru Luni, 21 Sept. când se va ține alegerea fără considerare la numărul membrilor.

— **Al VI-lea congres al Uniunii femeilor române**, a avut loc la Timișoara, sub prezidenția dnei Maria Baiulescu din Brașov. Au participat foarte multe delegații din întreaga țară. S'au discutat diferite chestiuni în legătură cu rolul social și național al femeii. Au vorbit dnele Baiulescu, Al. Vidrighin, Izabela Sadoveanu, Elena Filipovici, Castanu, Ionescu, Elza Grișoru, Elena Mersner, etc., etc.

— **Parastas pentru părintele Lucaci.** În zilele acestea s'a ținut un parastas în amintirea părintelui Lucaci, care-și doarme somnul de veci în cimitirul din Șișesti. La parastas a luat parte lume multă din împrejurimi.

— **Franța a renunțat la datoriile României.** Franța a iertat României o datorie de 39 milioane franci aur, corespunzătoare cheltuielilor făcute cu operațiunile militare.

— **Sosirea generalului Berthelot la noi.** Marele prieten al neamului românesc, generalul Berthelot, a sosit în țară, ca să-și vadă moșia sa de lângă Hațeg și să-și mai întâlnească prietenii dragi de pe vremea războiului. Generalul va sta în țară 8 zile, după care se va întoarce înapoi în Franța.

— **O întâmplare nenorocită.** La o vânatoare fostul președinte al Curții de Casație dl Victor Râmnicănu a împușcat din greșală pe prietenul său cel mai bun, pe Manole Anastasiu, fost deasemenea ani îndelungați judecător la această înaltă curte. Întâmplarea aceasta a trezit o nefericită jale pretutindeni, căci înaltul fost slujbaş al dreptății va trebui să fie pedepsit pentru omor din imprudență, din negrijă.

— **În Oradea-Mare** s'au depus liste de candidare unice și astfel la alegerile, cari vor avea loc la 22 eventual 27 luna crt. dintre reprezentanții industriei mari, vor fi declarați aleși 7 din județul Bihorulul, 1 din Carei-mari, 1 din Satu-mare, și 1 din Bala-mare.

— **În Cluj**, unde față de cele 20 locuri industriale stabilite pentru Oradea-Mare, sunt numai 16 locuri industriale, — parte în urma numărilor efectuate de guvern, parte în baza listelor unice, la 21 Septembrie vor fi declarați membrii ai Consiliului de Administrație al Camerei: 4 mari industriași din Cluj, 1 din Turda și 1 din Bistrița.

— **Proiectul de lege pentru înființarea Camerelor de Muncă și care în Iulie trecut a fost deja votat de către Senat în a doua jumătate a lunii Octombrie** se va vota necondiționat și de către Camera Deputaților.

— **Importul mașinilor uzate.** Prin jurnalul Consiliului de miniștrii No. 1975 din 8 Iulie a. c. s'a dispus, că mașini industriale uzate nu se pot importa decât pe baza unei autorizațiuni speciale. În urma intervențiilor această hotărâre s'a modificat în sensul, că la acele mașini uzate, pentru cari s'au obținut creditarea sau scutirea de taxe vamale nu mai este nevoie de o autorizație specială de import.

— **Numire de profesori titulari la Universitățile din țară.** Suveranul a semnat decretul numirii de profesori universitari titulari a d-lor N. Ghiulea și Gh. Leon pentru Facultatea de drept și Iuliu Orient pentru Facultatea de Medicină din Cluj. Dl Istrate Micescu a fost numit profesor de drept civil la Universitatea din Iași, iar dl Spanu profesor de teologie la Cernăuți.

În atenția femeilor!

În editura Al. Anca din Cluj a apărut în a doua ediție „Albumul de modele pentru cusături românești” de dna Maior Chodora, profesoară. Broșura este foarte bine îngrijită cu modele de țesături românești și apreciată din partea M. S. Regina Maria și A. S. R. Principesa Ileana.

Această broșură costă 85 Lei plus 5 lei porto.

— **Muncitorii împotriva legii Camerei Muncii.** Muncitorii din Cluj organizați în sindicate au ținut Duminică a. m. o mare întrunire de protestare împotriva legii pentru Camerele Muncii. Au vorbit mai mulți fruntași ai vieții muncitorești făcând o aspră critică legii în general, dar mai ales protestând energic împotriva articolului, care impune organizarea în sindicate a tuturor muncitorilor, ajungând astfel în sindicate toți lucrătorii nepregătiți încă pentru o solidaritate pe care o reclamă sindicatele.

— **Noul proiect de lege pentru reorganizarea și unificarea Caselor de Asigurări Sociale,** potrivit declarațiunilor dlui ministru Chirculescu, se va desbata în sesiunea de toamnă a Parlamentului.

* **Femei! „Cartea Moașelor”** cu 140 fotografii feminine Lei 120 la librăria Anca.

De vânzare o mașină de sfredelit. A se adresa la ziar.

Avis.

Avem onoare a aduce la cunoștința Onor. public consumator, că în ziua de 19 I. c. între orele 12—16 se va întrerupe curentul pentru întreg orașul din cauza lucrărilor ce se vor executa pe linia de înaltă tensiune Cluj—Someșul-Rece.

Directorul Uzinelor
Inginer: ROATĂ.

Grăbiți la Restaurantul

Esperanto

Abonament lunar 990.

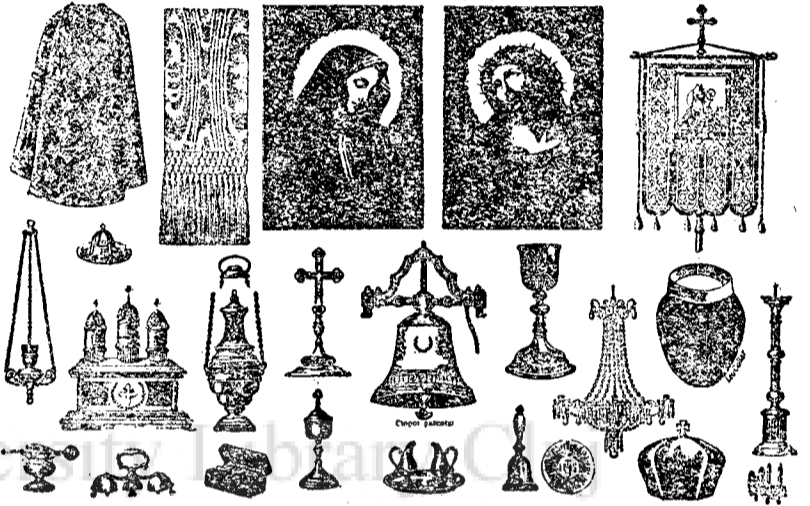
Cupoane de mâncare. Grădina de vară.

Către dnii Ingineri! A sosit hârtie fină calc și de desemn la librăria Anca.

* Imprintate pentru Secretari la librăria Anca.

Cea mai mare firmă românească din Ardeal Alexandru Anca, Cluj

Fabrică de clopote. Mare depozit de Ornate, Icoane și cărți bisericești. Fondat 1908. Mare Librărie și Tipografie. Fondat 1908.

Nou! O nouă Carte de Rugăciuni. Nou!

Cu onoare Vă anunțăm, că a apărut în ediția mea, și se află de vânzare cea mai nouă și împrejurărilor actuale cea mai potrivită carte de rugăciuni, învățături creștinești și cântări, intitulată:

„CĂRAREA FERICIRII”

întocmită din cărțile rituali a Bisericii din orient și alte cărți de pietate de George Mânzat preot în Dej, cu aprobarea Preasfințitului Domn Dr. Iuliu Hossu episcop și a Ven. Ordinariat de Gherla sub Nr. 581—1925.

Această carte de un conținut bogat e întocmită astfel, încât să poată servi spre îndestularea lipselor sufletești a credincioșilor de toată categoria.

E cea mai potrivită carte pentru elevii din școalele medii, normale, primare, școale de adulți și de meserii, pentru cantori, militari, poporul de rând dela sate și orașe de ambele confesiuni.

Intellectualii noștri iubitori de biserică, vor afla în urmă într'ansa, cartea cea mai acomodată pentru trebuințele lor sufletești, iar damele pe lângă tot aceea ce nobilitează și înfrumusețează sufletul unei femei, — vor putea avea cartea cea mai elegant executată dintre cărțile de rugăciuni românești apărute până acum.

Conține capitolele următoare :

Despre rugăciuni. (Învățături). Rugăciuni de dimineață. Rugăciuni la Măneacă. Despre S. Liturghie. (Învățături). Rugăciuni la S. Liturghie. Urmarea S. Liturghii. Rugăciuni la Însărat (vecerne). Rugăciuni de seară. Despre Taina Pocăinții. (Învățături). Rugăciuni înainte și după Mărturisire. Cei șapte ps. penitențiali. Despre S. Taină a Cuminecării. Învățături despre S. Taină a Cuminecării. Meditație despre S. Cuminecătură.	Rugăciuni înainte și după S. Cuminecătură. Rugăciuni ocazionale. Cinstitul Paraclis a Pr. V. Maria. Canon de mângâiere către Domnul Nostru Isus Hristos. Troparele și condacele Învierii. Troparele și condacele sărbătorilor. Priesne. Troparele morților. Colinzi și cântece de stea. Viersuri la morți. (Viersul lui Lazar... Cu lacrimi și fiori. Cântare de smerenie către Domnul Nostru Isus Hristos.
---	---

Se pregătesc în următoarele ediții (legături) :

Legată în hârtie tare carton bucata Lei 85.—
Legată în pânză fină cu cruce aurită bucata „ 140.—
Legată în Piele Lux tipărită pe hârtie velină aurită pt. dame „ 280.—
În interesul propriu rog să faceți comanda de pe acum deoarece s'a pregătit în număr limitat.

La comenzi până la 10 exempli.
primiti 5%o rabat reducere.

Cu stimă
Alexandru Anca
librar — Cluj.

Preț Curent pentru Ornamente bisericești :

Odăjdii (Vesminte preoțești) constă-tătoare din :
1 Felon, 1 Epitrafir, 2 Aere, 2 Mănecușe,
1 Brâu, 1 Acoperitor de sf. potir, în diferite motive și colorii din damast de mătase în ca-uități deosebite cu prețul de 8000—25000 Lei.
Prapori :
în diferite culori 90 cm. lat 120 cm. lung cu două chipuri sfinte pe două părți vâpsite pe pânză [chipul după dorință] are 3—4 tăieturi cu posomant auriu sau argințiu prețul unui prapor dela 3000—6000 Lei fără rudă.
Mustre de stoffe pentru odăjdii sau prapori se trimit numai contra 200 Lei anticipativ.
La restituirea mustrelor să predau banii.